

Minister Zdrowia

Warszawa, 29 marca 2021

RKLU.81222.124.2021.DR

Okręgowe Izby Lekarskie
(zgodnie z rozdzielnikiem)

Szanowni Państwo,

w odpowiedzi na Państwa pisma i apele w sprawie Państwowych Egzaminów Specjalizacyjnych (PES) w sesji wiosennej 2021 r., uprzejmie informuję, że PES w sesji wiosennej 2021 r. odbywają się i będą kontynuowane z zachowaniem części testowej i ustnej, zgodnie z wyznaczonymi terminami.

Pragnę zwrócić Państwa uwagę, że sesja egzaminacyjna rozpoczęła się 1 marca br., w wielu dziedzinach zostały już przeprowadzone egzaminy ustne i pisemne, w innych, w tym np. w anestezjologii i intensywnej terapii, pediatrii, psychiatrii, endokrynologii czy ortopedii i traumatologii ruchu część ustna została już rozpoczęta. Należy mieć na uwadze, że zgodnie z informacjami przekazanymi przez CEM do dnia dzisiejszego ok. 500 osób w 19 dziedzinach zakończyło PES, a szacuje się, że do końca marca PES zakończy kolejnych 1500 osób, zatem z końcem marca do pracy będzie mogło wrócić ok. 2000 lekarzy. W związku z powyższym, ewentualne odwołanie egzaminów ustnych na tym etapie doprowadzi do tak bardzo krytykowanej w ubiegłych sesjach różnicy położenia lekarzy w zależności od dziedzin medycyny i terminu egzaminu.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że Minister Zdrowia podjął decyzję o przywróceniu egzaminów i przeprowadzeniu PES w sesji wiosennej 2021 r. zgodnie z pierwotnymi terminami ustalonymi przez Centrum Egzaminów Medycznych (CEM), biorąc pod uwagę opinie konsultantów krajowych o możliwości bezpiecznego przeprowadzenia egzaminów pisemnych i ustnych oraz apele lekarzy przystępujących do PES w sesji wiosennej

2021 r. o nieprzekładanie egzaminów w tej sesji. W tym miejscu pragnę również wskazać, że w ocenie konsultantów krajowych ustna część PES jest niezwykle istotnym elementem tego egzaminu, ponieważ w trakcie egzaminu ustnego sprawdzane są praktyczne umiejętności lekarzy i lekarzy dentyistów oraz często wiedza z zakresu, który nie jest przedmiotem pytań testowych. Jak wskazują konsultanci, należy pamiętać, że tytuł specjalisty obliuguje nie tylko do leczenia pacjentów zgodnie z najnowszą wiedzą medyczną, ale również do kształcenia kolejnych pokoleń lekarzy i zajmowania stanowisk kierowniczych w podmiotach leczniczych. Dlatego też odstąpienie od którejkolwiek z części musi być zarezerwowane jedynie dla wyjątkowych okoliczności, wskazanych w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentyisty. Zgodnie ze stanowiskiem konsultantów krajowych konieczność przeprowadzenia egzaminu ustnego nabiera szczególnego znaczenia w sytuacji, gdy do PES mogą przystępować także lekarze, którzy nie ukończyli jeszcze szkolenia specjalizacyjnego w sposób potwierdzony przez właściwe urzędy wojewódzkie i konsultantów wojewódzkich. W bieżącym postępowaniu ok. 61% lekarzy przystępujących do PES nie uzyska tytułu specjalisty po egzaminie, a dopiero po zakończeniu szkolenia specjalizacyjnego, które może nastąpić nawet w znacznym odstępie czasu od samego egzaminu, np. w przypadku kobiet w ciąży, osób korzystających z innych uprawnień rodzicielskich lub osób, które nie zrealizują programu szkolenia w przypisanym czasie.

Ponadto należy wskazać, że w obecnym stanie prawnym i faktycznym Minister Zdrowia nie może odstąpić od przeprowadzenia części ustnej PES. Zgodnie z art. 16rc ust. 3a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (Dz. U. z 2020 r. poz. 514, z późn. zm.) „*Jeżeli w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii przeprowadzenie egzaminu testowego albo ustnego PES **nie będzie możliwe ze względu na bezpieczeństwo osób biorących udział w tym egzaminie**, minister właściwy do spraw zdrowia może w trakcie sesji egzaminacyjnej podjąć decyzję o odstąpieniu od przeprowadzenia egzaminu testowego albo ustnego PES w danej dziedzinie w tej sesji z zachowaniem wyłącznie jednej z form PES.*”

Zatem biorąc po uwagę, że:

- 1) prawie wszyscy chętni lekarze i lekarze dentyści zostali już zaszczepieni przeciwko COVID-19,
- 2) konsultanci krajowi wskazują na możliwość przeprowadzenia PES w warunkach zapewniających bezpieczeństwo osobom uczestniczącym w obydwu formach egzaminu – dali temu jednoznaczny wyraz we wspólnym komunikacie

opublikowanym w dniu 22 marca 2021 r., który został poparty przez niemal wszystkich konsultantów krajowych w dziedzinach, w których przeprowadzany jest PES,

- 3) w przypadku niezaszczepionych lekarzy i lekarzy dentystów (np. z powodu ciąży, czy karmienia piersią) jest możliwość przeprowadzenia ustnej części PES w formie zdalnej

- nie zachodzi sytuacja braku możliwości bezpiecznego przeprowadzenia części ustnej PES, a co za tym idzie, nie ma podstaw do odstąpienia od przeprowadzenia tej części egzaminu. W tym miejscu pragnę wskazać, że obecnie mamy zupełnie inną sytuację, w porównaniu do poprzednich sesji egzaminacyjnych, kiedy to Minister Zdrowia ze względu na zagrożenie epidemiologiczne, zdecydował się odwołać egzaminy ustne. W sesji wiosna 2020 r. mieliśmy początek epidemii, zarówno w Polsce, jak i w większości innych krajów walczących z COVID-19 brakowało środków ochrony indywidualnej, a nasza wiedza o wirusie SARS-CoV-2 była nieporównywalna do obecnej. Z tego względu Minister Zdrowia zdecydował się przerwać toczącą się sesję egzaminacyjną i odłożyć ją w czasie. W sesji jesień 2020 r. egzaminy zbiegły się z kulminacją II fali epidemii. Nie było jeszcze dostępnej szczepionki, która mogłaby chronić personel medyczny, a liczne zachorowania lub kwarantanny lekarzy w zasadzie uniemożliwiały skompletowanie komisji egzaminacyjnych. Żadna z ww. sytuacji nie występuje obecnie. Lekarze zostali poddani szczepieniom w ramach etapu „0”, a co za tym idzie nie ma przeciwwskazań do organizacji PES. W istocie należy pamiętać, że szczepienia nie dają 100% ochrony przed zakażeniem, ale jak Państwu zapewne wiadomo szczepienie nie jest jedyną formą zabezpieczenia lekarzy przed zakażeniem w trakcie egzaminów. Egzaminy zarówno w części ustnej, jak i pisemnej zostały przygotowane w sposób zgodny z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego i przeprowadzane są w niezbędnym reżimie sanitarnym, co już w połączeniu ze szczepieniami zapewnia niemal 100% bezpieczeństwo.

Jednocześnie, pragnę poinformować, że dyrektor CEM w dniu 18 marca 2021 r. opublikował komunikat w sprawie możliwości zdawania ustnej części PES w formie zdalnej w szczególnie uzasadnionych sytuacjach (np. kobiet w ciąży, które nie zostały zaszczepione). Komunikat znajduje się na stronie internetowej CEM pod adresem <https://www.cem.edu.pl/>.

Pragnę również poinformować, że zgodnie z § 9 ust. 3 pkt 2 i 39 oraz ust. 4 pkt 1 i 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia

określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2021 r. poz. 512) do dnia 9 kwietnia 2021 r. prowadzenie usług hotelarskich w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2211) jest dopuszczalne między innymi dla:

- 1) **osób wykonujących zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej** – na potwierdzenie tego faktu należy posiadać dokument wystawiony przez podmiot wykonujący działalność leczniczą,
- 2) **zdających oraz przeprowadzających Państwowy Egzamin Specjalizacyjny, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2020 r. poz. 514, z późn. zm)** - na potwierdzenie tego faktu należy posiadać dokument wystawiony przez dyrektora Centrum Egzaminów Medycznych. Za dokument potwierdzający fakt przystępowania do PES wystawiony przez dyrektora Centrum Egzaminów Medycznych uznawane jest zawiadomienie o egzaminie znajdujące się w SMK, może ono zostać wydrukowane lub okazane w formie elektronicznej.

Powyższe oznacza, że lekarze i lekarze dentyści biorący udział w PES mogą przed i po przystąpieniu do każdej z części PES korzystać z noclegów w hotelach i w innych miejscach świadczących usługi polegające na krótkotrwałym wynajmie domów, mieszkań, pokoi, miejsc noclegowych itp. na podstawie wyżej wskazanych przepisów. Korzystając z noclegów lekarze i lekarze dentyści powinni posiadać jeden z dokumentów potwierdzających ich uprawnienie do korzystania z noclegu. W tym miejscu pragnę również zauważyć, że możliwość korzystania z noclegów przez osoby wykonujące zawód medyczny, przewidywały również wcześniejsze rozporządzenia, na mocy, których wprowadzono zakaz prowadzenia usług hotelarskich.

Pragnę wyraźnie podkreślić, że Minister Zdrowia nieustannie czyni starania i podejmuje liczne działania mające na celu w możliwie największym stopniu zniwelować lekarzom i lekarzom denty stom odbywającym szkolenie specjalizacyjne oraz przystępującym do PES niedogodności wynikłe w związku z trwającą epidemią. W tym celu w porozumieniu ze środowiskiem lekarskim podjęliśmy liczne działania legislacyjne i informacyjne, o których zapewne Państwu wiadomo. Proszę zatem nie interpretować decyzji o przeprowadzeniu ustnej części PES jako złośliwości, czy celowego utrudnienia,

nacechowanego złą wolą Ministra Zdrowia. Wszyscy lekarze przystępujący do PES powinni mieć świadomość, że egzamin ten składa się z dwóch części testowej i ustnej zatem to, że część ustna się odbędzie nie może być dla nikogo zaskoczeniem, a normalnym stanem rzeczy. Obawiam się, że obecna sytuacja i rozczarowanie osób biorących udział w PES wynika z umniejszenia roli części ustnej PES ze względu na odstąpienie od jej przeprowadzenia w poprzednich dwóch sesjach, co wynikało z braku możliwości zapewnienia bezpieczeństwa osobom biorącym udział w PES, a nie z powodu braku celowości przeprowadzenia tej części egzaminu.

Podsumowując, na obecnym etapie zaawansowania sesji egzaminacyjnej PES oraz w związku z możliwością przeprowadzenia PES w warunkach bezpiecznych dla osób biorących udział w obydwu częściach egzaminu, nie ma możliwości odstąpienia od przeprowadzenia części ustnej PES. Zatem zwracam się do Państwa, z uprzejmą prośbą, o pomoc w złagodzeniu nastrojów panujących wśród lekarzy przystępujących do PES, aby lekarze Ci mogli w spokoju podejść do egzaminów i złożyć je z wynikiem pozytywnym, na czym z pewnością nam wszystkim zależy.

Z poważaniem
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Maciej Miłkowski
Podsekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/

Otrzymują:

1. Pani Magda Wiśniewska - Prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Szczecinie
2. Pan Artur de Rosier - Prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Poznaniu
3. Pan Marek Bronisz - Prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Bydgoszczy
4. Pani Anna Lella - Prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Olsztynie
5. Pan Dariusz Kutella - Prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Szczecinie
6. Pan Henryk Grzesiak - Prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Białymstoku
7. Pan Paweł Czekalski - Prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi
8. Pan Ryszard Mońdział - Prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Płocku